

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ASMENS IR TURTO SAUGOS
Į S T A T Y M A S**

2004 m. liepos 8 d. Nr. IX-2327
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas reglamentuoja privačių juridinių asmenų, užsienio juridinių asmenų filialų ir valstybės bei savivaldybių įmonių vykdomą ginkluotą ir neginkluotą asmens ir turto saugą, ją vykdančių apsaugos darbuotojų teises bei pareigas, fizinės prievartos, specialiųjų priemonių bei šaunamųjų ginklų panaudojimo teisėtumo sąlygas, asmens ir turto saugos pagrindines licencijavimo nuostatas ir šios veiklos valstybinę priežiūrą.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Asmens ir turto sauga** – saugos tarnybų ir saugos padalinių vykdoma ginkluota ar neginkluota asmens ir turto sauga, kuria siekiama apsaugoti fizinius ir juridinius asmenis, užsienio juridinių asmenų filialus nuo neteisėto kėsینimosi į jiems priklausančią turtą, asmens gyvybę ir sveikatą.

2. **Fizinė prievarta** – fizinės jėgos ar kovinių imtynių veiksmų panaudojimas.

3. **Ginkluota asmens ir turto sauga** – asmens ir turto sauga turint teisę panaudoti fizinę prievartą, specialiąsias priemones ir šaunamuosius ginklus.

4. **Inkasavimas** – grynujų pinigų, brangakmenių, tauriųjų metalų ir vertybinių popierių surinkimas iš asmenų jų veiklos ar gyvenamojoje vietoje ir pristatymas į banką ar kitą jų saugojimo vietą arba grynujų pinigų, brangakmenių, tauriųjų metalų ir vertybinių popierių pristatymas iš banko asmenims.

5. **Įtariamasis teisės pažeidėjas** – asmuo, įtariamasis administracinio teisės pažeidimo ar nusikalstamos veikos padarymu.

6. **Klientas** – fizinis ar juridinis asmuo, sudaręs sutartį su saugos tarnyba dėl asmens ir turto saugos paslaugų teikimo.

7. **Kontroliuojantis asmuo** – fizinis, juridinis asmuo ar juridinio asmens teisių neturintis užsienio ūkio subjektas, kurie, būdami įmonės dalyviai, patys turi daugiau kaip trečdalį visų balsų arba turi teisę išrinkti (paskirti) daugumą stebėtojų tarybos (valdybos) narių, įmonės vadovus, arba faktiškai kontroliuoja įmonės ar jos filialo priimamus sprendimus, t. y. turi nuosavybės teisę į visą ar dalį juridinio asmens turto arba teisę naudoti visą ar dalį juridinio asmens turto, arba turi kitas teises, kurios leidžia daryti įtaką juridinio asmens valdymo organų sprendimams arba personalo sudėčiai.

8. **Leidimų režimas** – patekimo į saugomą objektą ir išvykimo iš jo, taip pat buvimo saugomame objekte kontrolės tvarka, nustatyta juridinio asmens ar užsienio juridinio asmens filialo, valdančių saugomą objektą, teisės aktuose, pasireiškianti darbuotojų pažymėjimų ar kitų dokumentų, patvirtinančių asmens tapatybę ar kitą reikalaujamą informaciją, ir su savimi turimų daiktų, transporto priemonėse esančių krovinių bei su jais susijusių dokumentų patikrinimu.

9. **Neginkluota asmens ir turto sauga** – asmens ir turto sauga turint teisę panaudoti fizinę prievartą, dujinius ginklus ir specialiąsias priemones.

10. **Apsaugos darbuotojas** – asmens ir turto saugą vykdančias saugos tarnybos ar saugos padalinio darbuotojas.

11. **Saugomas objektas** – saugomas statinys arba teritorija, juose ar už jų ribų esantis kilnojamas daiktas.

12. **Saugos padalinys** – juridinio asmens ar užsienio juridinio asmens filialo padalinys, dėl kurio veiklos juridinis asmuo ar užsienio juridinio asmens filialas nustatyta tvarka yra gavęs licenciją vykdyti tik tą padalinį įkūrusio juridinio asmens ar užsienio juridinio asmens filialo ginkluotą asmens ir turto saugą.

13. **Saugomas subjektas** – klientas (fizinis asmuo), juridinio asmens ar užsienio juridinio asmens filialo darbuotojas, lankytojas, kitas fizinis asmuo, kurių gyvybė ir sveikata yra saugoma pagal saugos tarnybos ir kliento sudarytas sutartis bei saugos padalinio veiklą reglamentuojančius teisės aktus.

14. **Saugos tarnyba** – juridinis asmuo ar užsienio juridinio asmens filialas, nustatyta tvarka gavęs licenciją teikti asmens ir turto saugos paslaugas.

15. **Saugos vadovas** – saugos padalinio ar saugos tarnybos, jos filialo ar kito struktūrinio padalinio, kurio tiesioginės funkcijos yra susijusios su asmens ir turto sauga, vadovas, o jei jo, atsižvelgiant į juridinio asmens teisinę formą, nėra, – asmuo, turintis įgaliojimus veikti juridinio asmens vardu.

16. **Specialiosios priemonės** – aktyvios gynybos prievartos priemonės (antrankiai, guminės lazdos, savigynai skirti įtaisai, aerozoliniai įrenginiai ir įtaisai, elektrošoko įrenginiai, tarnybiniai šunys), kuriomis siekiama apginti saugomą subjektą ir objektą ar apsiginti apsaugos darbuotojui nuo neteisėto kėsینimosi, taip pat sulaikyti įtariamą teisės pažeidėją.

3 straipsnis. Asmens ir turto saugos teisiniai pagrindai

Asmens ir turto saugos teisiniai pagrindai yra Lietuvos Respublikos Konstitucija, šis bei kiti Lietuvos Respublikos įstatymai, Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys, kiti teisės aktai.

4 straipsnis. Asmens ir turto saugos principai

Asmens ir turto sauga grindžiama teisėtumo, pagarbos konstitucinėms žmogaus teisėms ir laisvėms, lygiateisiškumo, prievartos naudojimo tik būtiniais atvejais ir jos proporcingumo, viešumo, profesinės paslapties derinimo ir bendradarbiavimo su teisėsaugos institucijomis principais.

ANTRASIS SKIRSNIS ASMENS IR TURTO SAUGA

5 straipsnis. Saugos tarnyba ir saugos padalinys

1. Saugos tarnybos steigėjais, dalyviais gali būti Lietuvos Respublikos fiziniai ir juridiniai asmenys, taip pat užsienio valstybių, kurios yra Europos Sąjungos (toliau – ES) ir (ar) NATO narės arba Europos ekonominės erdvės (toliau – EEE) susitarimo dalyvės, fiziniai, juridiniai asmenys ir juridinio asmens teisių neturintys ūkio subjektai.

2. Juridinis asmuo ar užsienio juridinio asmens filialas gali įkurti saugos padalinius asmens ir turto saugai vykdyti. Saugos padalinys neturi juridinio asmens teisių. Saugos padalinys neturi teisės teikti asmens ir turto saugos paslaugas kitiems asmenims.

3. Apie viešosios tvarkos palaikymą viešuose masiniuose renginiuose, vykstančiuose masinio susibūrimo vietose (stadionuose, aikštėse, parkuose ir pan.), ginkluotos ir neginkluotos asmens ir turto saugos licencijavimo taisyklėse nustatyta tvarka turi būti iš anksto informuota policija ir suderinti bendri veiksmai užtikrinant viešąją tvarką renginyje.

4. Inkasavimą gali atlikti saugos tarnybų ir saugos padalinių, turinčių licenciją vykdyti ginkluotą asmens ir turto saugą, apsaugos darbuotojai, turintys inkasatorių pažymėjimus. Inkasavimo ir inkasatorių pažymėjimų išdavimo, panaikinimo ir naudojimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

5. Draudžiama naudoti asmens ir turto saugai skirtas transporto priemonės, kurios yra nudažytos, pažymėtos skiriamaisiais ženklais, panašiais į valstybės institucijų naudojamų specialių transporto priemonių, ar ant kurių yra užrašyti tų valstybės institucijų pavadinimai ar simboliai.

6 straipsnis. Reikalavimai saugos vadovui, apsaugos darbuotojui ir kontroliuojančiam asmeniui

1. Saugos vadovu ir apsaugos darbuotoju gali būti Lietuvos Respublikos, taip pat užsienio valstybių, kurios yra ES ir (ar) NATO narės arba EEE susitarimo dalyvės, pilietis, sulaukęs 18 metų, tinkamos sveikatos, išlaikęs apsaugos darbuotojo egzaminą ir gavęs apsaugos darbuotojo pažymėjimą. Apsaugos darbuotojams, vykdančioms asmens ir turto saugą su šaunamaisiais ginklais, papildomai taikomi Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo reikalavimai. Teisės aktų nustatytais pagrindais apsaugos darbuotojams gali būti taikomas reikalavimas mokėti valstybinę kalbą.

2. Apsaugos darbuotoju negali būti:

- 1) asmuo, kurio sveikata neatitinka apsaugos darbuotojų sveikatai keliamų reikalavimų;
- 2) asmuo, kurio veiksnumas yra apribotas teismo sprendimu;
- 3) asmuo, teismo pripažintas nepakaltinamu ar ribotai pakaltinamu;

4) *Neteko galios nuo 2013-01-01*

Straipsnio punkto naikinimas:

Nr. [XI-2236](#), 2012-10-02, Žin. 2012, Nr. 122-6095 (2012-10-20), i. k. 1121010ISTA0XI-2236

5) asmuo, kuriam Lietuvos Respublikos organizuoto nusikalstamumo užkardymo įstatymo nustatyta tvarka taikomi teismo įpareigojimai;

6) asmuo, kuriam vykdyti asmens ir turto saugą ar teikti šios srities paslaugas uždrausta teismo nuosprendžiu;

7) už tyčinį nusikaltimą teistas asmuo, kuriam dėl to neišnykęs ar nepanaikintas teistumas;

8) buvęs saugos tarnybos, juridinio asmens ar užsienio juridinio asmens filialo, kuriame yra saugos padalinys, saugos vadovas, kontroliuojantis asmuo, jeigu nuo jų licencijos panaikinimo už licencijuojamos veiklos pažeidimus nėra praėję 3 metai;

9) buvęs apsaugos darbuotojas, kurio pažymėjimas buvo panaikintas už šio įstatymo ar kitų su asmens ir turto sauga susijusių teisės aktų pažeidimus, jeigu nuo panaikinimo nėra praėję 3 metai;

10) buvęs SSRS valstybės saugumo komiteto (NKVD, NKGB, MGB, KGB) kadrinis darbuotojas, kuriam taikomi įstatyme „Dėl SSRS valstybės saugumo komiteto (NKVD, NKGB, MGB, KGB) vertinimo ir šios organizacijos kadrinių darbuotojų dabartinės veiklos“ nustatyti apribojimai.

3. Saugos vadovui ir kontroliuojančiam asmeniui, kuris yra fizinis asmuo, taikomi šio straipsnio 2 dalies 2–10 punktuose išvardyti apribojimai. Saugos vadovu negali būti asmuo, kuris yra įrašytas į sveikatos priežiūros įstaigos įskaitą dėl alkoholizmo, narkomanijos ar kuris yra sveikatos priežiūros įstaigos prižiūrimas dėl psichikos ligos ar sutrikimo.

4. Kontroliuojančiu asmeniu, kuris yra juridinis asmuo, negali būti asmuo, kuriam taikomi šio straipsnio 2 dalies 6–8 punktuose numatyti apribojimai, taip pat kai neįmanoma nustatyti fizinio asmens, kontroliuojančius juridinį asmenį.

7 straipsnis. Apsaugos darbuotojų teisės

Apsaugos darbuotojas, vykdydamas asmens ir turto saugą, turi teisę:

- 1) nešiotis ir naudoti šaunamąjį ginklą;
- 2) nešiotis ir naudoti specialiąsias priemones, taip pat panaudoti fizinę prievartą;
- 3) įtardamas, kad asmuo rengiasi daryti ar daro administracinį teisės pažeidimą ar nusikalstamą veiką, reikalauti nutraukti neteisėtus veiksmus;

4) sulaikyti įtariamą teisės pažeidėją, užkluptą darant administracinį teisės pažeidimą ar nusikalstamą veiką, susijusią su saugomu objektu arba subjektu, ar tuoj po to. Sulaikytas asmuo nedelsiant turi būti perduotas policijai;

5) saugomame objekte tikrinti asmens dokumentus ir nustatyti asmens tapatybę, tikrinti asmenų turimus daiktus, taip pat tikrinti transporto priemonėse esančius krovinius bei su jais susijusius dokumentus, jei tame objekte galioja leidimų režimas;

6) turėdamas duomenų, leidžiančių įtarti, kad saugomame objekte rengiamas, daromas ar padarytas administracinis teisės pažeidimas ar nusikalstama veika, pareikalauti iš įtariamo teisės pažeidėjo parodyti su savimi turimus daiktus ir juos, gavus jo žodinį ar rašytinį sutikimą, apžiūrėti. Jei yra įtariamo teisės pažeidėjo rašytinis sutikimas, galima apžiūrėti ir patį asmenį. Be reikalaujamo sutikimo apsaugos darbuotojas neturi teisės apžiūrėti šiame punkte nurodytus daiktus ir asmenį;

7) kliento, juridinio asmens ar užsienio juridinio asmens filialo, kuriame yra saugos padalinys, valdymo organo rašytiniu pavedimu neįleisti į saugomą objektą kitų asmenų, išskyrus pareigūnus bei kitus asmenis, kuriems tokia teisė suteikia įstatymai;

8) reaguodamas į pavojaus signalus, naudotis transporto priemonėmis su oranžinės spalvos švyturėliais;

9) neleisti į saugomuose objektuose vykstančius masinius ar kitus renginius, kuriuose palaiko viešąją tvarką, asmenų, įtariamų bandant įsinešti uždraustus daiktus ar nesilaikančių nustatytų taisyklių, taip pat pašalinti iš saugomų objektų asmenis, pažeidusius viešąją tvarką ar kitus šiame punkte nurodytus reikalavimus.

8 straipsnis. Apsaugos darbuotojų pareigos

Apsaugos darbuotojas, vykdydamas asmens ir turto saugą, privalo:

- 1) gerbti konstitucines žmogaus teises ir laisves;
- 2) nedelsdamas pranešti policijai, kai įtariama, jog rengiamas, daromas ar padarytas administracinis teisės pažeidimas ar nusikalstama veika;
- 3) jeigu saugomame objekte ar prieš saugomą subjektą padarytas administracinis teisės pažeidimas ar nusikalstama veika, apsaugoti įvykio vietą, imtis priemonių liudytojams nustatyti;
- 4) suteikti pagalbą pareigūnams ar kitiems asmenims sulaikant įtariamus teisės pažeidėjus, kiek tai netrukdo atlikti tiesiogines pareigas;
- 5) panaudojęs šaunamąjį ginklą, specialiąsias priemones ar fizinę prievartą, prireikus suteikti pirmąją medicinos pagalbą;
- 6) nedelsdamas pranešti atitinkamai teritorinei policijos įstaigai apie tai, kad buvo panaudotas šaunamasis ginklas ar specialiosios priemonės ir dėl to žuvo žmogus arba jam buvo sutrikdyta sveikata ar padaryta akivaizdi turtinė žala;
- 7) viešose vietose dėvėti aprangą su aiškiai matomais saugos tarnybos ar saugos padalinio skiriamaisiais ženklais ir pavadinimu. Šis reikalavimas gali būti netaikomas, kai saugomas konkretus fizinis asmuo.

TREČIASIS SKIRSNIS

ASMENS IR TURTO SAUGOS LICENCIJAVIMO PAGRINDAI

9 straipsnis. Bendrosios asmens ir turto saugos licencijavimo nuostatos

1. Licencijuojama ginkluota asmens ir turto sauga, taip pat neginkluota asmens ir turto sauga, jei ji kaip paslauga teikiama klientams.
2. Licencijų rūšys:
 - 1) licencija ginkluotai asmens ir turto saugai;
 - 2) licencija neginkluotai asmens ir turto saugai.
3. Licencija ginkluotai asmens ir turto saugai suteikia teisę vykdyti ir neginkluotą asmens ir turto saugą. Šio straipsnio 1 dalyje nustatyta asmens ir turto sauga be licencijos yra draudžiama.
4. Užsienio saugos tarnyba ar kitas subjektas, turintis licenciją verstis asmens ir turto sauga kitose ES bei EEE valstybėse narėse ir nepageidaujantis įgyti licencijos, suteikiančios teisę verstis asmens ir turto sauga Lietuvos Respublikoje, tačiau siekiantis vykdyti į Lietuvos Respubliką atvykstančių ir iš jos išvykstančių asmenų gyvybės, sveikatos ir turto saugą, trunkančią ne ilgiau kaip 3 mėnesius per kalendorinius metus, licencijos šio įstatymo nustatyta tvarka gauti neprivalo.

Tokiu atveju privaloma iš anksto pateikti Vyriausybės įgaliotai institucijai ginkluotos ir neginkluotos asmens ir turto saugos licencijavimo taisyklėse nurodytą informaciją apie ketinamą Lietuvos Respublikoje vykdyti asmens ir turto saugą.

5. Užsienio valstybių fizinių asmenų, turinčių licencijas verstis asmens ir turto sauga kitose ES bei EEE valstybėse narėse, veikla Lietuvos Respublikoje nedraudžiama, jei ji yra susijusi su į Lietuvos Respubliką atvykstančių ir iš jos išvykstančių asmenų gyvybės, sveikatos ir turto sauga, trunkančia ne ilgiau kaip 3 mėnesius per kalendorinius metus. Šiems asmenims taip pat taikomi šio straipsnio 4 dalyje nustatyti reikalavimai dėl išankstinio informacijos pateikimo.

6. Vyriausybės įgaliota institucija gali uždrausti šio straipsnio 4 ir 5 dalyse nustatytą asmens ir turto saugą, jei ji keltų grėsmę visuomenės saugumui ar viešajai tvarkai.

7. Sprendimas išduoti licenciją ar sprendimas atsisakyti išduoti licenciją priimamas per 60 kalendorinių dienų nuo būtinų dokumentų pateikimo dienos.

8. Ginkluotos ir neginkluotos asmens ir turto saugos licencijavimo taisyklės tvirtina Vyriausybė.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

ASMENS IR TURTO SAUGOS ORGANIZAVIMO PAGRINDAI

10 straipsnis. Apsaugos darbuotojų sveikatos tikrinimas

1. Sveikatos patikrinimas privalomas licencijuojamą asmens ir turto saugą vykdantiems apsaugos darbuotojams, taip pat asmenims, siekiantiems tapti apsaugos darbuotojais.

2. Apsaugos darbuotojų sveikata tikrinama periodiškai. Apsaugos darbuotojas, atsisakęs nustatytu laiku pasitikrinti sveikatą, nušalinamas nuo darbo ir jam už laiką, kol pasitikrins sveikatą, gali būti nemokamas darbo užmokestis.

3. Jei apsaugos darbuotojas pajuto arba saugos vadovas pastebėjo neigiamą darbo ar darbo aplinkos poveikį apsaugos darbuotojo sveikatai arba kitą apsaugos darbuotojo pareigas atlikti trukdantį sveikatos sutrikimą, apsaugos darbuotojo sveikata turi būti patikrinta nedelsiant, nepaisant ankstesnių išvadų dėl jo sveikatos.

4. Išvada dėl apsaugos darbuotojo sveikatos yra vienodai privaloma tiek apsaugos darbuotojui, tiek jo darbdaviui.

5. Reikalavimus apsaugos darbuotojų sveikatai, privalomo sveikatos tikrinimo periodiškumą, organizavimo ir atlikimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

11 straipsnis. Apsaugos darbuotojų kvalifikacija ir egzaminavimas

1. Saugos tarnyba ir juridinis asmuo ar užsienio juridinio asmens filialas, kuriame yra saugos padalinys, privalo užtikrinti tokią apsaugos darbuotojų profesinę kvalifikaciją, kad jie galėtų tinkamai įgyvendinti jiems suteiktas teises bei pareigas.

2. Asmeniniams ir profesiniams gebėjimams patikrinti asmenys, kurie siekia dirbti apsaugos darbuotojais ir kurių sveikatos būklė tai leidžia, taip pat saugos vadovai privalo išlaikyti egzaminą.

3. Apsaugos darbuotojų mokymo programą, egzaminų tvarką, užsienio valstybėse ar Lietuvoje įgytos apsaugos darbuotojo profesinės kvalifikacijos pripažinimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

12 straipsnis. Apsaugos darbuotojo pažymėjimas

1. Asmeniui, priimtam dirbti apsaugos darbuotoju, išduodamas apsaugos darbuotojo pažymėjimas. Vykdamas asmens ir turto saugą, privaloma šį pažymėjimą nešiotis.

2. Apsaugos darbuotojo pažymėjimus teritorinės policijos įstaigos išduoda per 20 darbo dienų nuo visų reikiamų dokumentų gavimo dienos.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XI-1533](#), 2011-06-23, Žin., 2011, Nr. 86-4172 (2011-07-13), i. k. 1111010ISTA0XI-1533

3. Apsaugos darbuotojo pažymėjimų išdavimo ir panaikinimo tvarką, reikalavimus pažymėjimui nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-1533](#), 2011-06-23, *Žin.*, 2011, Nr. 86-4172 (2011-07-13), i. k. 1111010ISTA0XI-1533

13 straipsnis. Asmens ir turto saugos teikimo pagrindas

Asmens ir turto saugos paslaugų teikimo pagrindas yra rašytinė saugos tarnybos ir kliento sutartis. Ši sutartis sudaroma, keičiama ar nutraukiama pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nuostatas. Saugos tarnyba taip pat gali vykdyti asmens ir turto saugą, kuria siekiama apsaugoti pačios saugos tarnybos turtą ir darbuotojus.

14 straipsnis. Bendradarbiavimas su teisėsaugos institucijomis

Saugos tarnybos, saugos padaliniai ir policija bei kitos teisėsaugos institucijos įstatymų nustatyta tvarka bendradarbiauja užtikrindamos viešąją tvarką, visuomenės saugumą, administracinių teisės pažeidimų ir nusikalstamų veikų prevenciją bei atskleidimą.

PENKTASIS SKIRSNIS

FIZINĖS PRIEVARTOS, SPECIALIŲJŲ PRIEMONIŲ IR ŠAUNAMŲJŲ GINKLŲ NAUDOJIMAS

15 straipsnis. Fizinės prievartos, specialiųjų priemonių ir šaunamųjų ginklų panaudojimo bendrosios sąlygos

1. Apsaugos darbuotojas turi teisę šio įstatymo nustatytais pagrindais panaudoti fizinę prievartą, laikyti, nešioti ir panaudoti specialiąsias priemones bei šaunamuosius ginklus.

2. Apsaugos darbuotojui, panaudojusiam fizinę prievartą, specialiąsias priemones ar šaunamąjį ginklą, taikomi įstatymų, reglamentuojančių aplinkybes, šalinančias administracinę arba baudžiamąją atsakomybę, reikalavimai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1533](#), 2011-06-23, *Žin.*, 2011, Nr. 86-4172 (2011-07-13), i. k. 1111010ISTA0XI-1533

3. Atsiradus pagrindui panaudoti fizinę prievartą, specialiąsias priemones ar šaunamąjį ginklą, apsaugos darbuotojas privalo įspėti įtariamą teisės pažeidėją apie ketinimą panaudoti fizinę prievartą, specialiąsias priemones ar šaunamąjį ginklą, jei šis nevykdys apsaugos darbuotojo nurodymų, duodamų įgyvendinant šio įstatymo jam suteiktas teises ir pareigas, išskyrus atvejus, kai delsimas kelia grėsmę apsaugos darbuotojo ar saugomo subjekto, ar saugomame objekte esančių asmenų gyvybei ar sveikatai arba įspėti yra neįmanoma.

4. Apsaugos darbuotojas, atsižvelgdamas į konkrečios situacijos pavojingumą, turi užtikrinti, kad prieš asmenį, kuris kėsinais į saugomą subjektą ar objektą, pažeidžia viešąją tvarką ar priešinasi sulaikomas, būtų panaudota tiek šiame straipsnyje nurodytų priemonių ir tokiu mastu, kiek yra būtina neteisėtiems veiksams nutraukti bei sulaikomo asmens pasipriešinimui neutralizuoti.

5. Apsaugos darbuotojas, naudodamas fizinę prievartą, specialiąsias priemones ar šaunamąjį ginklą, privalo stengtis išvengti sveikatos sutrikdymo ir žmogaus mirties.

6. Draudžiama apsaugos darbuotojui vykdyti ginkluotą asmens ir turto saugą su ne profesinei veiklai įgytu (asmeniniu) šaunamuoju ginklu.

16 straipsnis. Fizinės prievartos ir specialiųjų priemonių panaudojimo pagrindai

1. Apsaugos darbuotojas fizinę prievartą ir specialiąsias priemones turi teisę panaudoti šiais atvejais:

- 1) atremdamas pasikėsšinimą, gresiantį jo sveikatai ar gyvybei, taip pat pasikėsšinimą, kuriuo siekiama atimti iš jo specialiąją priemonę ir (ar) šaunamąjį ginklą;
- 2) gindamas saugomą subjektą nuo užpuolimo, gresiančio šio sveikatai ar gyvybei;
- 3) atremdamas saugomų objektų užpuolimą;
- 4) sulaikydamas įtariamą teisės pažeidėją, jei šis aktyviais veiksmais vengia sulaikymo;
- 5) pašalindamas iš saugomų objektų, masinių ar kitų renginių asmenis, nesilaikančius nustatytų taisyklių, jeigu šie asmenys nevykdo teisėtų apsaugos darbuotojo reikalavimų.

2. Draudžiama specialiąsias priemones naudoti prieš moteris, jei akivaizdu, kad jos nėščios, taip pat prieš asmenis, jei akivaizdu, kad jie neįgalūs, prieš nepilnamečius, jeigu jų amžius žinomas arba išvaizda atitinka amžių, išskyrus atvejus, kai šie asmenys priešinasi pavojingui žmogaus gyvybei ar sveikatai būdu arba kai užpuola tokių asmenų grupę ir šis užpuolimas kelia grėsmę žmogaus gyvybei ar sveikatai.

3. Tarnybinius šunis galima naudoti tik saugomų objektų ar juose esančių asmenų apsaugai.

4. Apsaugos darbuotojas gali naudoti antrankius sulaikydamas ar pristatydamas į policiją asmenį, įtariamą nusikalstamos veikos padarymu, jeigu šis asmuo priešinasi sulaikymui arba jeigu yra pagrindas manyti, kad jis gali pasipriešinti ar pakenkti sau.

17 straipsnis. Šaunamojo ginklo panaudojimo pagrindai

1. Kai fizinė prievarta ar specialiosios priemonės yra neveiksmingos arba jas panaudoti nėra galimybės, apsaugos darbuotojas turi teisę panaudoti šaunamąjį ginklą kaip išimtinę priemonę šiais atvejais:

1) atremdamas pasikėsinimą ar saugomo objekto ginkluotą užpuolimą, gresiančius jo gyvybei;

2) gindamas saugomą subjektą nuo užpuolimo, gresiančio šio gyvybei;

3) sulaikydamas asmenį, įtariamą nusikalstamos veikos padarymu, jei šis aktyviais veiksmais vengia sulaikymo.

2. Apsaugos darbuotojas turi teisę panaudoti šaunamąjį ginklą prieš gyvūnus.

3. Šaunamasis ginklas, išskyrus įspėjamuosius šūvius, negali būti naudojamas prieš įtariamą teisės pažeidėją, kuris vengia sulaikymo tik bėgdamas nuo apsaugos darbuotojo, nesukeldamas grėsmės nei jo, nei saugomo subjekto gyvybei.

4. Draudžiama panaudoti šaunamąjį ginklą žmonių susibūrimo vietose, jeigu nuo to gali nukentėti pašaliniai asmenys, prieš moteris, jei akivaizdu, kad jos nėščios, taip pat prieš asmenis, jei akivaizdu, kad jie neįgalūs, prieš nepilnamečius, jeigu jų amžius žinomas arba išvaizda atitinka amžių, išskyrus atvejus, kai šie asmenys priešinasi pavojingui žmogaus gyvybei būdu arba kai užpuola tokių asmenų grupę ir šis užpuolimas kelia grėsmę žmogaus gyvybei.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18 straipsnis. Asmens ir turto saugos priežiūra

Asmens ir turto saugos priežiūrą šio įstatymo, ginkluotos ir neginkluotos asmens ir turto saugos licencijavimo taisyklių nustatyta tvarka atlieka Vyriausybės įgaliota institucija. Ši institucija turi teisę gauti iš saugos tarnybų ir saugos padalinių informaciją, susijusią su licencijos sąlygų laikymosi priežiūra.

19 straipsnis. Atsakomybė už šio įstatymo pažeidimus

Asmenys, pažeidę šio įstatymo reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

20 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis įstatymas, išskyrus 21 straipsnį, įsigalioja nuo 2005 m. sausio 1 d.

2. Juridiniai asmenys ir užsienio juridinių asmenų filialai, turintys Vyriausybės nustatyta tvarka iki šio įstatymo įsigaliojimo išduotas licencijas verstis asmens ir turto sauga, turi per 1 metus nuo šio įstatymo įsigaliojimo gauti licenciją ginkluotai arba neginkluotai asmens ir turto saugai pagal šio įstatymo nustatytus reikalavimus, jei jų veikla neatitinka šio įstatymo ar ginkluotos ir neginkluotos asmens ir turto saugos licencijavimo taisyklėse licencijuojamai veiklai keliamų reikalavimų.

3. Apsaugos darbuotojai, iki šio įstatymo įsigaliojimo išlaikę egzaminą pagal asmens ir turto saugotojų pirminio parengimo programą, laikomi išlaikiusiais egzaminą šio įstatymo nustatyta tvarka.

21 straipsnis. Pasiūlymai Vyriausybei

1. Vyriausybė iki 2005 m. sausio 1 d. patvirtina ginkluotos ir neginkluotos asmens ir turto saugos licencijavimo taisykles.
2. Vyriausybė iki 2005 m. sausio 1 d. priima arba įgalioja institucijas priimti šiam įstatymui įgyvendinti reikalingus teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-1533](#), 2011-06-23, Žin., 2011, Nr. 86-4172 (2011-07-13), i. k. 1111010ISTA0XI-1533
Lietuvos Respublikos asmens ir turto saugos įstatymo 12, 15 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas
2.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-2236](#), 2012-10-02, Žin., 2012, Nr. 122-6095 (2012-10-20), i. k. 1121010ISTA0XI-2236
Lietuvos Respublikos asmens ir turto saugos įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymas